

Ordlista till Fråga forskaren

DYNAMIKEN I ÖSTERSJÖNS EKOSYSTEM

Bestånd, torskbestånd

Nästan samma betydelse som population, men när man pratar om fiske använder man oftare bestånd än populationer. Med bestånd menas då oftast individer av en art som fiskas i ett specifikt geografiskt område och/eller under viss del av året.

Bytesfisk

Fiskar som jagas och äts av rovdjur, till exempel säl, sillgrissla eller torsk.

Fisketryck

Hur stor påverkan människans fiske har på ett fiskbestånd i förhållande till antalet fiskar som finns i beståndet.

Förvaltning

Hantering av resurser för att uppsatta mål ska nås, i det här fallet hur de myndigheter som är ansvariga för Östersjön ska arbeta. Exempel på sådana myndigheter är länsstyrelser, Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten

Häckning

När fåglar hittar en partner, parar sig och lägger ägg till dess att ungarna klarar sig själva.

Häckningskoloni

En plats där många fågelpar häckar samtidigt. En av fördelarna med att häcka i koloni är att det ökar skyddet mot rovdjur. En stor koloni har många vakande ögon och större möjlighet att försvara sig.

Isutbredning

Hur mycket av havsvattnet som täcks av is på vintern.

Konvergent evolution

När arter som inte är släkt har utvecklats mot ett liknande utseende för att de utnyttjar samma typer av resurser på ungefär samma sätt.

Manövrera

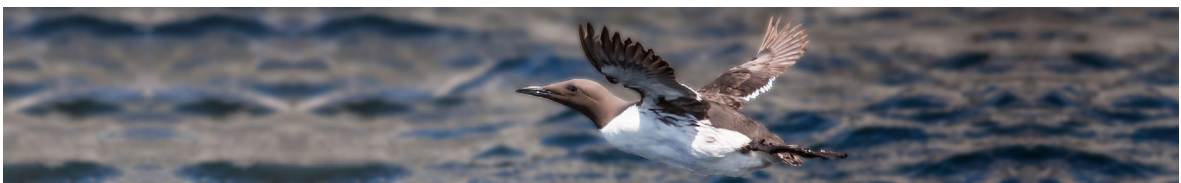
Styra.

Miljövariabler

Faktorer (företeelser) i miljön som ändras och kan påverka en annan del av miljön, ekosystemet eller samhället. I forskningsstudier försöker forskarna ta med och analysera de miljövariabler som de tror kan ha en effekt på den population eller det fenomen de studerar.

Näringstillförsel

När det tillsätts näringsämnen till exempelvis ett ekosystem

Population

En grupp individer av en art som finns inom ett visst område vid en viss tidpunkt. Det gäller både växter och djur. När man säger "Populationen skarpsill i Östersjön" menar man alla skarpsillar i Östersjön.

Predationstryck

Hur många rovdjur det finns i ett ekosystem i förhållande till mängden bytesdjur och hur mycket byten rovdjuren äter. När man säger "Predationstrycket på skarpsill minskade" menar man att det blev färre rovdjur som åt just skarpsill. Predationstrycket kan också minska om förhållandet mellan två rovdjursarter förändras, och den som ökar i antal äter färre byten.

Prioritera

Välja vad som är viktigast.

Prognos

Hur någonting kommer att se ut i framtiden, till exempel vädret eller skarpsillsbeståndet i Östersjön. En prognos kan göras av någon som har stor kunskap inom det område som ska förutsägas. Ordet är ihopsatt av de grekiska orden *pro* och *gnosis*, *pro* betyder förut och *gnosis* betyder kunskap.

Ringmärkning

En ring av metall, ofta aluminium eller stål, fästs runt benet på en fågel. Ringen har ett unikt nummer. Fakta om art, tidpunkt, datum och plats antecknas. Ofta tas också mått och fågeln vägs. Varje gång ringen påträffas fylls databasen på med information.

Rovfisk

En fisk som äter andra djur i vattnet.

Skarpsill

En art i familjen sillfiskar. Den finns i Östersjön, men också i Atlanten och Medelhavet. Skarpsill heter *Sprattus sprattus* på latin.

Skär

En klippa som sticker upp ur havet.

Storskaligt

Att något görs i stor omfattning eller över en stor yta, till exempel att mycket fisk fiskas upp ur Östersjön.

Upprätt

Att ha sin längsaxel vinkelrätt mot marken.

Återfynd

I filmen används begreppet i betydelsen att hitta en ring från eller på en ringmärkt fågel. Återfyndet kan gälla enbart ringen, eller att ringen fortfarande sitter på fågeln.

Övergödning

När tillförseln av näringsämnen för växter är för stor. Övergödningen ökar produktionen i hav, sjöar och vattendrag och kan orsaka en stor tillväxt av alger med algblomning och syrgasbrist som följd. Den kan också orsaka att sjöar växer igen snabbare så att sjön blir en våtmark. Att begränsa övergödningen ingår i svenska statens miljömål.

